

og det, som er Hovedgrunden dertil, er, at det slet ingen Gjerning er, det er et Diverliv; det er det, der er det Sørgeelige. For det Første ere Børnene henviste til at staa og se — rent ud sagt glo — paa nogle Kreaturer fra Morgen tidlig til Aften silbig. De ere dernæst henviste til en Ensomhed, der navnlig for smaa Børn er uhyggelig og vistnok endogsaa ligefrem skadelig. Jeg kan godt forstaa, at paa en smut Sommerdag kan der i og for sig ikke siges Noget imod, at Børnene blive stillede ud paa Marken, men det ærede Medlem maa erindre — saaledes er i alt Fald Forholdene hos os — at denne Bogtergjerning egentlig kun finder Sted i Maaneberne September og Oktober, hvor Veiriget kan være meget barstt. Man ser disse staffels Børn i Reglen altid gjennemvaade, thi deres Klæder kunne ikke blive tørre fra den ene Dag til den anden, saa jeg tror just ikke, at det hører til de Arbejder, man skal stille op som gavnlige for Børn i Retning af at modne deres Mand til at indse det Nyttige i Selvwirksomhed. Dertil kommer, at jeg ikke anser denne Gjerning for absolut nødvendig. Jeg paastaar, at Arbeidsgiverne kunne indrette sig paa en anden om end noget bekosteligere Maade fremfor at bruge smaa Børn til dette Arbejde. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, var det imidlertid ikke alene Bogtergjerningen, der kunde være Tale om, men Børnene burde være fri om Sommeren, fordi de fra Smaa af skulle oplæres i den daglige Husgjerning eller daglige Landbrugsgjerning. Oplæres i den daglige Husgjerning kunne de godt, fordi de gaa i Skole, og det ærede Medlem fordervede selv sin Paastand ved at nævne, at Gaardmændsbørn godt kunde gaa i Skole, thi naar de kom hjem, kunde de faae Dølse i den Gjerning, hvortil Børnene skulle udvilles ved at gaa hjemme; men kunne de det, kunne Husmænds og Inderstes Børn det ogsaa, thi i Reglen have de ikke saa langt til Gaardmændene, at deres Hjælp og smaa Skræfter ikke med Fornøjelse benyttes der. Det forekommer mig derfor ikke, at det kan være nogen Indvending. Det, som skulde være det Principale, er, at de skulle fæstes bort, men det synes jeg netop er Synd mod Børnene. Man siger: Børnene kunne ikke lære Noget, naar de ikke lære det i Tide. Men det, Spørgsmaalet her dreier sig om, er kun, om Børnene skulle begynde at lære, naar de ere 12 Aar, eller naar de ere 14 Aar. Jeg tror, at Børnene have meget bedre af at vente til det 14de Aar og saa faae en bedre aandelig Uddannelse i de to foregaaende Aar. I det Hele taget har det, at gjøre en saadan Forskjel paa Børnene, mellem dem, der have Raad til at gaa i Skole, og dem, der ikke have det, noget meget lidt Liktalende ved sig, saa jeg sympathiserer i høi Grad med det Forslag, vi senere komme til, at i fornødent Fald kunne Forældrene faae Understøttelse, naar de ville lade deres Børn gaa i Skole. Det, som

for mig er Hovedsagen, er Vedtagelsen af det ærede Medlems Vndringsforslag under Nr. 2, navnlig i Betragtning af den Udvei, som Styfets Slutningsbestemmelse hjemler, nemlig at Forældre, som absolut trænge til det, kunne faae deres Børn fritagne for Undervisning i Sommerhalvaaret.

Ordføreren: Jeg skal ikke beklage mig over, at det ærede 2det Medlem for 10de Kredss (Søsen) mente, at Udvalgets Flertals Forslag under Nr. 8 var mindre vel overveiet; men det ærede Medlem har jo som selv siddende i Udvalget havt rigelig Leilighed til at erfare, at Udvalget hveken har skyet at anvende Tid eller Flid, inden det har fremmet nærværende Udtast. Det kan det ærede Medlem jo selv bevidne, og han er ikke berettiget til paa Grund af sin egen Fraværelse fra Byen i nogle Dage at slutte, at Udvalgets andre Medlemmer i den Mellemtid skulde have brugt en ganske anden Fremgangsmaade. Jeg kan forstikke det ærede Medlem om, at Vndringsforlaget er særdeles vel overveiet, og jeg kan paa ingen mulig Maade erkjende, at hans Argumenter have slaaet Forlaget ihjel, thi de sloge hinanden ihjel og kunde derfor ikke slaa noget Kredie ihjel. Det ærede Medlem gif ud fra, at der ikke var nogen Forpligtelse for Kjøbstæderne til at holde borgerlige Realkoler. Jeg bilder mig dog ind, at der er en saadan Forpligtelse for de største Kjøbstæder, andre er det ikke paalagt. Nu er det ganske vist, at i de 64 Aar, der ere forløbne, siden Anordningen af 1814 udkom, have Kjøbstæderne for en Del forandret Udsende og Forhold, og i hvert Fald har den administrative Myndighed jo tiltaget sig Ret til at afgjøre, hvad der i saa Henseende skulde være Lov, hvilket man kan forklare deraf, at i den største Del af det nævnte Tidrum har den administrative og den lovgivende Magt været den samme, nemlig det kongelige danske Kancelli. Det ærede Medlem har Ret i, at der ikke er foreskrevet noget Nyt i den første Del af Forlaget, men det legaliserer den bestaaende Tilstand, det giver Ministeriet Ret til at bestemme, om de større Kjøbstæder skulle holde Realkole eller ikke. Fremdeles gif det ærede Medlem ud fra, at Kjøbstædernes Byrder vilde forøges ved nærværende Lov, og at det derfor er saa overordentlig billigt og retfærdigt, at de blive fritagne for nogle af deres Forpligtelser. Jeg vil dog gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at det er et overmaade stort Spørgsmaal, om Kjøbstædernes Byrder forøges ved nærværende Lov. Der foreligger jo det Vidnesbyrd fra et æret Medlem fra 6te Kredss (B. Petersen), at Odense Kommunes Byrder ikke ere blevne forøgede ved Dpretelsen af Forskoler, tværtimod, de ere formindskede, og det af den simple Grund, at Lærerkraften til Forskoler er billigere. Det samme Vidnesbyrd kan jeg aflægge for en anden Bys Bedkommende, der ligger ganske nær ved det ærede